Ügyszám: 3041/P/2009-3

[…] részére

Tisztelt Asszonyom!

A fenti számon nyilvántartott beadványában azzal kapcsolatban kért állásfoglalást, hogy Önről a belegyezése nélkül jogszerűen történt-e a hangfelvétel készítése; a hangfelvétel készítőjének adatai továbbíthatóak-e az Ön részére; és a hangfelvétel jogszerűen felhasználható-e bizonyítékként a bíróság előtt.

1. A hangfelvétel készítése

A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) szerint személyes adat bármely meghatározott (azonosított vagy azonosítható) természetes személlyel kapcsolatba hozható adat, az adatból levonható, az érintettre vonatkozó következtetés. Adatkezelésnek számít a fénykép-, hang- vagy képfelvétel készítése. Személyes adat akkor kezelhető, ha ahhoz az érintett hozzájárul, vagy azt törvény elrendeli. A személyes adatok akkor továbbíthatók, valamint a különböző adatkezelések akkor kapcsolhatók össze, ha az érintett ahhoz hozzájárult, vagy törvény azt megengedi.

A fentiek alapján egy ember hangja személyes adatnak, a hangfelvétel készítése pedig adatkezelésnek minősül. Esetünkben a hangfelvétel készítése és továbbítása az érintett hozzájárulása nélkül történt, ezért az Avtv. rendelkezéseire tekintettel az adatkezelés jogszerűtlen.

Az adatvédelmi biztos vizsgálatát követően így a következő jogorvoslati lehetőségek állnak rendelkezésére. Az Avtv. 17. §.-a szerint az érintett a jogainak megsértése esetén az adatkezelő ellen bírósághoz fordulhat. A bíróság az ügyben soron kívül jár el.

A Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 80. §.-a külön kiemeli a hangfelvételhez fűződő jog védelmét. Eszerint a személyhez fűződő jogok megsértését jelenti a más hangfelvételével kapcsolatos bármiféle visszaélés. A Ptk. 84. § (1) bekezdése alapján az, akit személyhez fűződő jogában megsértenek, az eset körülményeihez képest

- követelheti a jogsértés megtörténtének bírósági megállapítását;

- követelheti a jogsértés abbahagyását és a jogsértő eltiltását a további jogsértéstől;

- követelheti, hogy a jogsértő nyilatkozattal vagy más megfelelő módon adjon elégtételt, és hogy szükség esetén a jogsértő részéről vagy költségén az elégtételnek megfelelő nyilvánosságot biztosítsanak;

- követelheti a sérelmes helyzet megszüntetését, a jogsértést megelőző állapot helyreállítását a jogsértő részéről vagy költségén, továbbá a jogsértéssel előállott dolog megsemmisítését, illetőleg jogsértő mivoltától megfosztását;

- kártérítést követelhet a polgári jogi felelősség szabályai szerint.

A Büntető törvénykönyv önálló tényállásként (177/A. §) nevesíti a személyes adattal való visszaélést. Aki a személyes adatok védelméről vagy kezeléséről szóló törvényi rendelkezések megszegésével jogtalan haszonszerzési célból vagy jelentős érdeksérelmet okozva

- jogosulatlanul vagy a céltól eltérően személyes adatot kezel;

- az adatok biztonságát szolgáló intézkedést elmulasztja vétséget követ el.

Büntetendő az is, aki a személyes adatok védelméről vagy kezeléséről szóló törvényi rendelkezések megszegésével az érintett tájékoztatására vonatkozó kötelezettségének nem tesz eleget, és ezzel más vagy mások érdekeit jelentősen sérti.

2. A hangfelvételt készítő adatainak továbbítása

A személyes adatok akkor továbbíthatók, valamint a különböző adatkezelések akkor kapcsolhatók össze, ha az érintett ahhoz hozzájárult, vagy törvény azt megengedi.

Esetünkben a … Önkormányzat ügyvédje akkor továbbíthatja a hangfelvételt készítő adatait az Ön részére, ha ahhoz a hangfelvételt készítő személy hozzájárult.

3. A hangfelvétel felhasználása a bírósági előtt

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 78. § (4) bekezdése szabályozza, hogy a bíróság, ügyészség vagy nyomozó hatóság által jogellenesen beszerzett bizonyítékok nem használhatók fel, azonban a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény nem tartalmaz olyan szabályokat, amelyek alapján egyértelműen eldönthető lenne, hogy fel lehet-e használni ezekben az eljárásokban a jogszerűtlenül beszerzett bizonyítékokat.

A Legfelsőbb Bíróság EBH2000.296 számú határozata egy büntetőeljárással kapcsolatosan elemzi a rejtett kamerával készített felvételek felhasználhatóságát, néhány megállapítása azonban általános érvényű a bizonyítási eljárások tekintetében. A határozat alapján a bizonyítási eszközök kiválasztása nem lehet öncélú, és nem akadályozhatja az igazság megvalósítását. Bizonyíték minden tény, amely a bűncselekmény elkövetésének, az elkövető személyének megállapításához és a büntetés helyes mértékének kiszabásához szükséges. A kifejtettekre tekintettel a rejtett kamerával készített kép- és hangfelvétel a szabad bizonyítás elve alapján a büntetőeljárásban felhasználható. A Legfelsőbb Bíróság Polgári Kollégiuma több közzétett eseti döntésében kifejtette, hogy a személyhez fűződő jogok megsértése megvalósulhat a képmás vagy hangfelvétel visszaéléssel történő elkészítésével. Ugyanakkor arra is iránymutatást adott, hogy a képmás vagy hangfelvételnek bírósági vagy szabálysértési eljárásban bizonyítékként való előterjesztése felhasználásnak minősül, és a felhasználás tényének megállapítása szempontjából közömbös az, hogy a felvétel készítése a személyiségi jogok megsértésével történt. A bíróság vagy más hatóság előtt folyó eljárásban az igazság érvényesülésének biztosítása közérdek, és a bizonyítás ezt a célt szolgálja. Ezért nem lehet a felvétel felhasználását visszaélésnek tekinteni.

A személyes adatok védelmével és a közérdekű adatok nyilvánosságával kapcsolatos kérdéseivel kérem a jövőben is forduljon hozzám bizalommal.

Budapest, 2009. október 14.

Üdvözlettel:

Dr. Jóri András